

cen veškerých potřeb životních a že přivodí i nezbytnost zvýšení nákladů na výživu nemanželského dítěte měrou tak značnou. Opatření výživy pro nemanželské dítě náleží dle §u 166 obč. zák. nemanželskému otci. K výživě dítěte nyní 15 letého peníz 500 Kč, v sirotčí pokladně uložený, pokud se týče podle zjištění soudu odvolacího částkou 327 Kč 22 h nevyčerpaný, samozřejmě nestačí a proto nelze žalobkyni právem brániti, by se nedomáhala nového upravení výživného. Ježto se oba nižší soudy nezabývaly ani řešením otázky, dlužno-li pokládati žalovaného za otce žalujícího dítěte, ani s touto otázkou související další otázky důvodnosti žalobního nároku vzhledem k věku dítěte po případě přiměřenosti požadovaného výživného, zůstalo řízení v obou stolicích kusým, pročez bylo rozsudky obou těchto stolic dle §u 510 c. ř. s. zrušiti a odkázati věc na soud prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2588.

W-konto.

Lhostejno, že komitent se ohradil proti zřízení zvláštního konta. Banka, jež použila svémocně pohledávky komitentovy z prodeje akcií k vyrovnání svého vlastního dluhu, ručí za škodu, jež tím snad komitentovi vzešla, po případě jest povinna vydati mu to, oč se obohatila.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv I 1307/22.)

Žalobce dal 2. února 1919 Liberecké filiálce žalované tuzemské banky příkaz, by prodala jeho akcie. Žalovaná banka prodala akcie na vídeňské burse a připsala žalobci výtěžek v rakouských korunách na konto W. Kupitele akcií žalobci neoznámila. Žaloba na přepsání výtěžku v Kč byla pro tentokrát zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce dal liberecké filiálce žalované banky příkaz, aby prodala jeho akcie, o které ve sporu jde. Liberecká filiálka jako komisionářka nevstoupila sama do obchodu dle prvního odstavce čl. 376 obch. zák., nýbrž dala dne 11. února 1919 prodati akcie na vídeňské burse s kasovním dnem 21. února 1919. Žalobce nepoužil práva dle třetího odstavce čl. 376 obch. zák., neprohlásiv, že se drží banky, nepojmenovavši mu kupitele, jako přímé kontrahentky. Lze tudíž poměr mezi stranami posuzovati jen dle předpisů obchodního zákoníka o komisionářství. Dle čl. 361 obch. zák. jest banka povinna, vydati žalobci to, co sama vůči třetímu má k pohledávání, a tak, jak to sama žádati může na svém spolusmluvníku. Pohledávka proti kupiteli akcií záleží v nároku na kupní cenu. Ježto akcie byly prodány ve Vídni dne 11. února 1919 (val. 21. února), kdy byly v Rakousku zákonným platidlem ještě staré bankovky rakousko-uherské, má banka nárok na kupní cenu, splatnou ve starých korunách rakousko-uherských, neproměnitlivých se následkem

známých opatření příslušných úřadů rakouských v koruny rakouské. Tento nárok jest však stížen zákazem nařízení vlády ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n., dle něhož soukromé peněžní pohledávky a jakékoliv úhrady, i ty, jež vznikly z prodejů cenných papírů, provedených mimo území republiky Československé, nesmějí býti převáděny do území republiky Československé, pokud pohledávka jest splatná v korunách. Proto mohla žalovaná převést na žalobce dle čl. 361 obch. zák. pouze nárok na staré koruny rakousko-uherské, nepřevoditelný do tuzemska, dokud platí nařízení ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n. Formálně učinila banka zadost své povinnosti tím, že zřídila ve svých knihách pro žalobcovu pohledávku z prodeje akcií zvláštní účet vídeňských korun. Ježto převod, učiněný proti zákazu, prohlášen jest nařízením za neplatný, nemohla tím, že banka — ať již z jakéhokoliv důvodu — původně s n a d připsala výtěžek prodaných akcií žalobci k dobru v běžném účtě, nastati kompensace se žalobcovým dluhem u banky, a banka byla nejen oprávněna, nýbrž prostě povinna, převést příslušné pohledávky z běžného účtu na zvláštní konto W, ježto by ponechání jich v běžném účtě (účtě korun československých) znamenalo obcházení předpisů nařízení. Že se žalobce ohradil proti zřízení zvláštního konta, nemá dle toho, co uvedeno, právního významu, poněvadž banka, i proti jeho vůli a bez jeho souhlasu nemohla jednat jinak než účtovat jeho požadavek na takovémto kontě. Proto nelze spatřovati vytýkanou vadnost odvolacího řízení po rozumu Šu 503 čís. 2 c. ř. s. v tom, že ani v druhé stolici nebyl připuštěn výslech stran o tom, že se žalobce ohradil proti připsání výtěžku prodaných akcií na zvláštním účtě. Žalobce arcí v první stolici tvrdil a dokazoval, že žalovaná banka a její liberecká filiálka byly v době od 6. do 28. února 1919 vůči vídeňské filiálce debetní; — prováděly pro své klienty nákupy a prodeje cenných papírů a účtovaly jim při nákupech k tíži koruny, splatné v tuzemsku, tudíž pozdější československé koruny, a v odvolacím řízení n o v ě (§§ 482, 513 c. ř. s.) přednesl, že banka při prodejkách účtovala staré koruny rakousko-uherské, ač skutečně za prodeje neobdržela starých korun, nýbrž interně vyrovnávala dobropisy a zatížení, z čehož nyní žalobce usuzuje, že výtěžku sporných akcií bylo použito k částečnému vyrovnání vídeňského dluhu žalované banky, čímž debetní saldo pražské ústředny po případě liberecké filiálky vůči vídeňské filiálce se snížilo a vlastní tuzemské aktivní saldo se zvýšilo, tak že žalovaná v pravdě obdržela pro něho nikoli staré koruny rakousko-uherské, nýbrž koruny, které byly později uznány za koruny československé. V tom pak, že nebyly připuštěny dukazy o tvrzených okolnostech, spatřuje žalobce další vadu odvolacího řízení, ale neprávem, neboť ony okolnosti, pokud nejsou nepřípustnými novotami, nejsou pro tento spor rozhodny. Na tom, jak žalovaná banka postupovala vůči jiným komitentům, v tomto sporu nikterak nezáleží, zde přichází v úvahu pouze a jedině právní poměr mezi žalobcem a žalovanou. Dle druhého odstavce čl. 368 obch. zák. pokládají se pohledávky z obchodů, jež komisionář učinil svým jménem na účet komitenta, i bez předchozího postupu v poměru mezi komitentem a komisionářem za pohledávky k o m i t e n t o v y. Z toho plyne, že komisionář není oprávněn,

by o své újmě disponoval s pohledávkou, a že, učiní-li tak, poruší povinnosti, jemu jako mandatáři přináležející, a stává se náhradou povinným. Kdyby tedy bylo pravdou, že žalovaná banka použila pohledávky z prodeje akcií, která v poměru k žalobci byla pohledávkou tohoto, svémocně k vyrovnání svého vlastního vídeňského dluhu, neměnilo by to nic na nemožnosti převodu sporné pohledávky do tuzemska, nýbrž mělo by to pouze v zápětí, že by mohl žalobce na žalované požadovati, aby mu nahradila škodu, která mu touto transakcí s n a d vzešla, po případě vydala to, oč na jeho úkor s n a d se obohatila. Z důvodu náhrady škody a obohacení nebylo však žalováno, a proto nesejde, jak již uvedeno, v tomto sporu na tom, jsou-li žalobcova tvrzení správná čili nic.

Čís. 2589.

W-konto.

Zaslal-li komisionář komitentovi vyúčtování o provedeném příkazu, z něhož jest patrné, že, ač nepojmenoval jiného smluvníka, přece nechce býti pokládán za přímého smluvníka, musí komitent bez zbytečného odkladu dáti na jevo, že se chce držeti komisionáře jako přímého smluvníka.

Komisionář není oprávněn, by o své újmě disponoval s pohledávkou z komise; učiní-li tak přece, jest z toho práv.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv I 1365/22.)

Dopisem ze dne 9. února 1919 přikázal žalobce žalované tuzemské filiálce vídeňské banky, by prodala 100 akcií žalobcových, jež byly u žalované v uschování. Dopisem ze dne 11. února 1919 sdělila žalovaná žalobci, že akcie prodala za 59.340 K a že mu připsala výtěžek na konto W. Žalobce proti tomu ničeho nenamítl a potvrzoval i pak pololetní výkazy žalované, v nichž výtěžek za akcie byl vykazován na kontu W., a to posléze dne 23. dubna 1921. Dopisem ze dne 6. dubna 1920 žádal žalobce žalovanou, by mu 59.340 K súčtovala v Kč, což žalovaná odmítla. Žaloba o uznání, že žalovaná jest povinna připsati žalobci 59.340 K k jeho dobru v Kč, byla procesním soudem první stolice pro tentokráte zamítnuta. Důvody: Nesporno jest, že při prodeji akcií šlo o obchod komisionářský (čl. 360 a násl. obch. zák.). Žalovaná ve vyúčtech ze dne 11. a 12. února 1919 ovšem neoznámila žalobci jméno kupitele, avšak sdělením, že výtěžky prodeje na Vídeňské burse s valutou k 19. únoru 1919 jakožto dni výplaty se súčtují, dala mu zřetelně poznati, že do obchodu jako samokupitelka nevstoupila. Žalobce nepoužil ustanovení čl. 376 odstavec třetí obch. zák., naopak vyúčty, nepodav proti nim námitek, nejen mlčky dle všeobecných zásad právních (čl. 278 obch. zák., § 863 obč. zák.), nýbrž i dle obchodních podmínek jeho spojení se žalovanou schválil, a tedy zejména s prodejem na vídeňské burse se zmíněnou valutovou lhůtou bez označení jména kupitele souhlasil. Důsledkem toho může na žalované žádati pouze to, co stržila (čl. 361 obch. zák.). Ježto pak oba výplatné dny